

Windenergie? Ja, graag!

Goed voor woningbouw en ons vestigingsklimaat

Aan de onderhandelaars van de politieke partijen in de provincie Utrecht:

Wij, burgerinitiatieven en energiecoöperaties uit de provincie Utrecht, roepen u op om de komende vier jaar serieus werk te maken van de plaatsing van meer windmolens in onze provincie. We geven u graag de onderstaande kernpunten mee.

Windenergie is een onmisbare schakel in de energietransitie

Zonder meer windenergie komen de klimaatdoelen in gevaar, zo blijkt uit de zogeheten Tussenbalans, een beleidsstuk van de provincie. Er is een betere mix tussen windenergie en zonne-energie nodig. Dat betekent wat ons betreft niet minder zonne-energie, maar vooral meer windenergie. Want zon en wind vullen elkaar perfect aan: in de zomer is er meer zon, en in de winter meer wind. Zon en wind samen levert daarmee een stabiele elektriciteitsvoorziening op.

Ook voor woningbouw en economie is windenergie van groot belang

Het is een van de goedkoopste vormen van elektriciteitsopwekking, mede omdat windenergie veel minder beslag op het elektriciteitsnet legt dan bijvoorbeeld zonne-energie. Dit helpt om de huidige congestieproblemen op te lossen en ervoor te zorgen dat nieuwe bedrijven en nieuwe woningen aangesloten kunnen blijven worden.

Door windenergie een stabiele en eerlijke stroomprijs

Windenergie in combinatie met zonne-energie biedt bovendien kansen om via lokaal eigendom een stabiele en eerlijke stroomprijs te realiseren. Energiecoöperaties kunnen die stroom lokaal leveren tegen kostprijs. Deze stabiele en eerlijke stroomprijs verbetert het vestigingsklimaat voor bedrijven, zorgt ervoor dat burgers hun rekeningen weer kunnen betalen en levert een nieuw verdienmodel voor boeren op.

Windenergie zorgt voor geld om leefbaarheid te verbeteren

Het inzetten van een deel van de opbrengsten van windmolens kan verder de leefbaarheid in de omgeving verbeteren. Bijvoorbeeld door deze opbrengsten te investeren in lokale voetbalclubs, speeltuinverenigingen en door boeren te helpen de overgang naar extensievere landbouw te maken. Er bestaan in Nederland al diverse voorbeelden waar dit op succesvolle wijze plaatsvindt. Zo heeft bijvoorbeeld de Energiecoöperatie Zuidenwind uit Noord-Limburg het glasvezelinternet voor de buurt betaald en de lokale voetbalclub van een warmtepomp en zonnepanelen voorzien. Wij zouden het een goede zaak vinden als dergelijke projecten ook in de provincie Utrecht worden gerealiseerd en werken daar graag aan mee.

Windenergie heeft minder ruimte nodig

Een ander voordeel van windenergie is dat het schaarse ruimte bespaart. Om net zo veel energie als een grote windmolen op te wekken, zijn ongeveer 20 hectaren (30 voetbalvelden) aan zonnepanelen nodig. Met andere woorden: met windenergie bespaar je een hoop (schaarse) ruimte. Boeren en bedrijven hoeven niet weg als er een windmolen op hun land of bedrijventerrein komt. Ook blijft er zo meer ruimte over voor woningbouw.

In het Huis van Torbecke heeft ieder zijn rol

We begrijpen dat het even slikken kan zijn om als provincie dan te doen wat gemeenten nalaten, namelijk windlocaties aanwijzen. Maar het is niet verboden of ondemocratisch. Sterker nog, provincies hebben al jaren geleden van het Rijk de bevoegdheid gekregen om dat te doen: via de

Elektriciteitswet die de Tweede en Eerste Kamer hebben goedgekeurd. Die provinciale bevoegdheid is ook logisch omdat elektriciteitsnetten regionaal zijn en niet lokaal. Het is ook niet iets nieuws: onder andere Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant en Zuid-Holland hebben die bevoegdheid al eerder gebruikt. Het klopt natuurlijk dat veel gemeenten hun provincie vragen om zelf windlocaties te mogen bestemmen. Dat wil echter niet zeggen dat als een gemeente dat niet wil de provincie het dan ook niet mag.

Het is de hoogste tijd dat ook in Utrecht burgers en bedrijven gaan profiteren van de voordelen van windenergie. Daarom roepen wij u op om in het nieuwe coalitieakkoord door te pakken.

Vijf argumenten voor meer windenergie in de provincie Utrecht

Windenergie is nodig om de klimaatdoelen te halen: in de zogeheten Tussenbalans -die in september 2022 door Provinciale Staten van Utrecht is vastgesteld- is hierover onder anderen het volgende te lezen : “Waar zon op dak een positieve groei laat zien blijft de ontwikkeling van zon op land en met name wind op land achter. Dit betekent dat de haalbaarheid van het gezamenlijke doel van de RES’en voor 2030 onder druk staat.”. RES’en staat voor (Utrechtse) Regionale Energiestrategieën. Hierin zijn de duurzame energiedoelen voor de 3 Utrechtse RES regio’s RES Amersfoort, RES U-16 en RES Foodvalley) vastgelegd. Deze doelen zijn door Provinciale Staten, de gemeenteraden en de algemene besturen van de waterschappen aangenomen, met uitzondering van de gemeenteraad van Montfoort.

Windmolens leveren een eerlijke en stabiele stroomprijs voor bedrijven en huishoudens: windenergie is sowieso al één van de goedkoopste vormen van elektriciteitsopwekking[1]. Met een anterieure overeenkomsten kan je als overheid met de initiatiefnemers afspreken dat de stroom voor een stabiele en eerlijke prijs naar bedrijven en huishoudens in de buurt gaat. Zo versterken windmolens het concurrentievermogen van onze regio en helpen ze grip op woonlasten te houden.

Door windenergie is er minder netcongestie en meer woningbouw en meer bedrijvigheid mogelijk: voor een kWh zon heb je een drie keer zo grote aansluiting nodig als voor een kWh wind door alle pieken en dalen in zonne-energie[3]. Te veel zonne-energie en te weinig windenergie verergert daarmee de netcongestie en zorgt voor aansluitproblemen voor woningen en bedrijven. Teveel zonne-energie vermindert zelfs de leveringszekerheid, aldus Stedin en Liander [4]. Zo kan meer windenergie ruimte vrijhouden op het netwerk voor woningbouw en bedrijfsuitbreidingen, én is er minder kans op stroomstoringen.

Met de opbrengsten van windmolens kan de leefbaarheid (in bijvoorbeeld de kleine kernen) verbeterd worden: energiecoöperaties (maar ook steeds meer commerciële bedrijven) zetten graag een deel van de opbrengsten in om de leefbaarheid in de buurt van de windmolens te verbeteren. Gewoon, omdat dat erbij hoort. Zo heeft Energiecoöperatie Zuidenwind het glasvezelinternet voor de buurt betaald en de lokale voetbalclub van een warmtepomp en zonnepanelen voorzien[5]. Geen wonder dus dat 72% van de Utrechtse huizenbezitters vóór het stimuleren van bezit van energiecoöperaties is[6]. Zo helpen windmolens inwoners vast te houden in onze kleine kernen.

Windenergie kost weinig schaarse ruimte: Om de energie van een grote windmolen op te wekken, zijn ongeveer 20-30 hectaren (30-45 voetbalvelden) aan zonnepanelen nodig. Met andere woorden: met windenergie bespaar je een hoop (schaarse) ruimte. Boeren en bedrijven hoeven niet weg als er een windmolen op hun land of bedrijventerrein komt. Sterker nog, hun bron voor goedkope stroom zit dan ook vlakbij. Zo blijft er fysieke ruimte over voor de woningbouw naast de netwerkrimte die je dan vrij houdt.

[1] <https://www.irena.org/News/articles/2022/Jul/Competitiveness-of-Renewables-Continued-Amid-Fossil-Fuel-Crisis>

[3] <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/documenten/Overig-1/PS2022MM46-02-1-Tussenbalans-Regionale-Energie-Strategieen-provincie-Utrecht-Q2-2022.pdf>

[4] <https://solarmagazine.nl/nieuws-zonne-energie/i29171/waarschuwing-liander-spanningsproblemen-consumenten-met-zonnepanelen-gaan-toenemen>.

[5] <https://www.trouw.nl/opinie/windcooperatie-geeft-boeren-en-dorpen-vleugels~be39b60a/>

[6] <https://assets-eu-01.kc-usercontent.com/0a476483-b2ac-0128-c5e1-a80361083e05/f1cb80ec-6104-4412-932b-bbcd6b053587/2023%2002%20Provinciale%20Staten%20Overkiezing%202023%20-%20Utrecht%20V2.pdf>